

GELDERSE ACADEMIE

Foto Ton Pors

Academieberichten oktober 2026

28 oktober 2026, opening Academisch jaar door burgemeester van Harderwijk Jeroen Joon van Harderwijk en Gelderse Academielezing, gecombineerd met Cleveringalezing door prof. dr. Nico Schrijver

Tachtig jaar Verenigde Naties. Welke hervormingen zijn nodig om de vlag weer fier te doen wapperen?

Meteen na het einde van WOII werd in 1945 de Verenigde Naties als nieuwe wereldorganisatie opgericht, ter vervanging van de vleugellamme Volkenbond uit 1919. De VN groeide van 50 lidstaten in 1945 naar 193 nu en werd een echte wereld-

organisatie. Successen zijn er zeker, zoals het relatief vreedzame dekolonisatieproces, de opstelling van de rechten van mens, tal van vredesbewarende operaties en de bevordering van duurzame ontwikkeling.

Maar er is ook bitter falen, getuige de oorlogen die nu woeden, het onrecht en de enorme armoede en vervuiling. Hoe hangt de vlag van de tachtigjarige VN erbij?

Welke hervormingen zijn nodig om het falen te beteugelen en te bouwen aan vrede, respect voor mensenrechten en duurzame ontwikkeling?

Schrijver was als hoogleraar internationaal publiekrecht verbonden aan de Universiteit

GELDERSE ACADEMIE

Leiden en was ook gasthoogleraar aan de Universit  libre de Bruxelles (ULB). Hij was eerder hoogleraar aan de Vrije Universiteit Amsterdam en docent aan het Institute of Social Studies in Den Haag. In 2008 werd hij gekozen als lid van een van de mensenrechtencomit s van de Verenigde Naties.

Prof. dr. Nico Schrijver

Let op: andere aanvangstijd

Aanvang 16.00 uur, inloop vanaf 15.30 uur. De opening en lezing vinden plaats in de Catharinakapel, het oude universiteitsgebouw van de Academie, Klooster 1 in Harderwijk. Toegang gratis. Een vrijwillige bijdrage wordt zeer op prijs gesteld. Reserveren kan via reserveren@gelderseacademie.nl of als antwoord op deze mail.

Cleveringalezing 26 november 2026, door Dr. Theo (M.) van den Doel met als titel Geopolitiek: “De grootmachten en de positie van Europa”.

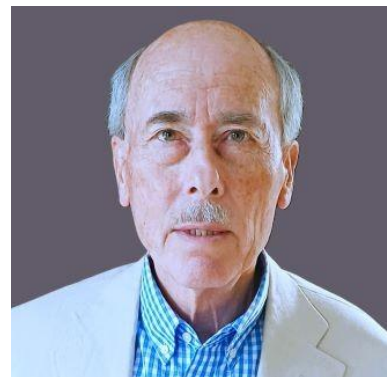
De Russische inval in de Oekraïne (2022) vormt een keerpunt in de geschiedenis. Volgens Poetin is de ‘speciale operatie’ geen territoriaal conflict, maar gaat het om een veel fundamenteeler onderwerp, namelijk de

uitgangspunten voor een nieuwe internationale orde (Sotsji, Valdai International Discussion Club meeting, 5 October, 2023).

De geopolitieke doelen van China zijn gericht op het ontbinden van het netwerk van de VS en zijn bondgenoten; de zuivering van internationale organen van Westerse waarden en een multipolaire ordening op basis van Chinese opvattingen en waarden. Beide grootmachten streven naar een ‘nieuwe’ wereldorde.

De Verenigde Staten heeft China en Rusland overtroffen door in 2025 afscheid te nemen van de ‘oude’ wereldorde. Sinds die tijd worden we geconfronteerd met een ‘nieuwe’ wereldorde, waarbij volgens Thucydides (ca. 460 v. Chr. - 400 v. Chr.) geldt: “the strong do what they can and the weak suffer what they must.”

Na een uiteenzetting van het begrip ‘geopolitiek’ wordt teruggeblikt op de ‘geopolitiek’ van de 20e eeuw. Vervolgens wordt ingegaan op de geopolitieke doelstellingen van China, Rusland en de Verenigde Staten en de gevolgen daarvan voor Europa. Wat kan Europa als - ‘middenmacht’ - hiertegenover stellen?

Dr. Theo (M.) van den Doel

GELDERSE ACADEMIE

Van den Doel was landmachtofficier en defensiewoordvoerder van de VVD-Tweede Kamerfractie tijdens de paarse kabinetten. Hij toonde zich daarbij een waardig opvolger van VVD-defensiespecialisten als Couzy, Koudijs en Ploeg. Werkte voor hij in de Kamer kwam als veiligheids- en defensiedeskundige bij Instituut Clingendael in Den Haag. Als lid van de enquêtecommissie Bijlmerramp nam hij afstand van een al te populistisch optreden van de overige commissieleden. Hield zich in de Kamer ook bezig met economische zaken en rampenbestrijding. Ook is hij initiatiefnemer van de jaarlijkse Nationale Veteranendag en van het Draaginsigne voor Veteranen. In 2022 promoveerde Van den Doel aan de Universiteit Leiden met een onderzoek over het Nederlandse veteranenbeleid en veteranenzorg.

Let op: afwijkende locatie

De lezing vindt plaats in MFC de Roef, Middelste Wei 2-4, Harderwijk. Aanvang 20.00 uur, inloop vanaf 19.30 uur. Toegang gratis. Een vrijwillige bijdrage wordt zeer op prijs gesteld. Reserveren kan via reserveren@gelderseacademie.nl of als antwoord op deze mail.

Leesgroep Hannah Arendt

De inschrijving is gesloten, het maximaal aantal deelnemers is bereikt.

Pubquiz 20 november 2026

Jij beslist. Of toch niet?

Democratie en wij!

In een vrolijke pubquiz gaan teams onderling strijden om te zien wie de meeste ken-

nis heeft over onze democratie. Test je kennis en vergelijk die met anderen. De quiz vindt plaats in Café De Liefde, Bruggestraat 5 Harderwijk. Aanvang 20.00 uur. Je kunt je individueel of als teams opgeven via info@gelderseacademie.nl

Lustrumlezing Science Café Harderwijk i.s.m. Gelderse Academie

Zowel het Science Café als de Gelderse Academie vieren hun lustrum dit jaar. In het kader daarvan en van nauwere samenwerking hebben we een extra avond ingevoegd met prof. dr. Hanno Brand als gast.

Hanzestad Harderwijk. de historische ondernemingsgeest is nog springlevend.

De Hanze blijft tot de verbeelding spreken. Niet alleen door het lange bestaan van het middeleeuwse samenwerkingsverband van steden en kooplieden. We herkennen er eigenschappen in die ons tot op de dag van vandaag inspireren. De Hanze vertoonde vele gedaanten. In haar streven naar samenwerking werd de Hanze ook gekenmerkt door regionale tegenstellingen en uiteenlopende belangen. Met ons eigen Harderwijk, en andere Zuiderzeesteden als voorbeeld hiervan gaat prof. Hanno Brand in op het (huidige) belang en de diverse gedaanten van de Hanze.

GELDERSE ACADEMIE

Prof. dr. Hanno Brand (Fryske Akademy, Leeuwarden) is een gerenomeerd historicus op het gebied van de middeleeuwse en vroegmoderne geschiedenis. Hij studeerde geschiedenis aan de universiteiten van Leiden en Gent en promoveerde in Leiden. Hij onderzocht de Bourgondische hertogen, de Hanze en de maritieme geschiedenis van vooral Friesland in de late middeleeuwen en de vroegmoderne tijd. Hij werkte in Nederland, België en Frankrijk en was bijzonder hoogleraar aan de Rijksuniversiteit Groningen. Hij geeft geregeld lezingen over de historische Hanze en de relevantie van dit handelsnetwerk, vooral ook voor de ondernemingsgeest in de moderne tijd.

Datum: 24 november 2026

Locatie: MFC De Roef, Middelste Wei 2-4, Harderwijk, Aanvang 20.00 uur, toegang gratis, een vrijwillige bijdrage wordt zeer op prijs gesteld.

Wat gebeurt er verder

Historische Vereniging Herderewich:

Woensdag 11 november Hierdense Avond met thema Trouwen en rouwen

Centrum De Zin: Donderdag 12 november lezing Theo Bakker – Van Zuiderzee tot IJsselmeer

Wat is de Gelderse Academie

De huidige Academie is opgericht in 2011 als een bescheiden voortzetting van de historische Gelderse Academie of Universiteit van Harderwijk die van 1648 tot 1812 actief is geweest en is opgeheven bij decreet door Napoleon.

De kern van de huidige activiteiten bestaat uit het organiseren van lezingen (waaronder de Cleveringalezing), een Studium Generale, de

leergang Democratisch Burgerschap en Burgerparticipatie.

Ook doet zij onderzoek naar ontwikkelingen die aan de actualiteit raken en kunnen worden omgezet in lezingen, colleges en leergangen. Daarnaast doet zij onderzoek naar en reconstructie van het verleden van de Academie.

Foto Henk Merjenburgh

Aangezien de Gelderse Academie een stichting is met ANBI status, maar zonder structurele subsidie, worden donaties zeer op prijs gesteld. Dat kan via de onderstaande QR-code.

Uitschrijven/inschrijven

Mocht u in de toekomst geen mailberichten meer willen ontvangen van de Gelderse Academie, of kent u juist iemand die graag wel op de hoogte gehouden wil worden? Wilt u dit dan kenbaar maken door deze mail in die zin te beantwoorden.